

LAKIALOITE 57/2006 vp

Laki velan vanhentumisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

PERUSTELUT

Suomen valtiovallan ja suomalaisten pankkien kirjallisen sopimuksen perusteella 1990-luvun alussa todettiin pankkien vuosia jatkuneen holtittoman lainanmyynnin seurauksena pitävän taseissaan ja taseiden ulkopuolella runsaan 200 miljardin silloisen markan vajausta.

Sopimuksessa määriteltiin yksityiskohtaisesti järjestykseen laittaen ne elinkeinoelämän alat, jotka ajettiin Suomessa alas. Valtiovallan ja pankkien sopimuksen perusteella laitettiin harmitusti toimien Suomessa konkurssiin tai muutoin nurin vuosien 1991 ja 1997 välillä yli 44 000 yritystä ja runsaan 200 miljardin markan edestä yrittäjien omiasuutta siirrettiin härskesti toisten taskuun.

Kymmenien tuhansien suomalaisten yrittäjien ja heitä taanneiden sukulaisten ja tuttavien elämä kääntyi apatiaan. Monen osalta velallisuudesta riippumattomasta syystä oikeudenkäynnit ovat jatkuneet vuosia nurin menon jälkeen aina 2000-luvulle saakka. Ulosoton alkamispäivät ovat monelta siirtyneet, ja edes nykylain mukainen ulosoton täytäntöönpanon keskeytyminen ei ole päässyt ollenkaan ajallisesti alkamaan.

Kun valtiolta on yhdessä pankkien kanssa täysin tietoisesti toimien luonut tilanteen, jossa edelleen kymmenettuhannet suomalaiset ovat henkipaton asemassa, tulee valtiovallan lainsäädäntötoimin ja myös poikkeuksellisin menetelmin vapauttaa nämä epätoivoiset ihmiset. Vielä

tuhannet heistä ovat aktiivisia ja osaavia yrittäjiä ja juuri heistä on maassamme huutava pula.

Lisäksi tulee huomata, että todennäköisesti tuhannet takaukseen perustuvat saatavat ovat jo todellisuudessa vanhentuneet, mutta perintä vain jatkuu, koska velallinen ei ole vanhentumisesta tiennyt tai on kyllästynyt riitelemään perintätoimiston kanssa. Kun päävelka vanhenee, vanhenee samalla siihen liitännäisesti kuuluva takaus. Alioikeuksien ja korkeimman oikeuden otama kanta on yksiselitteinen. Saman lausui julkisuuteen jo viime lokakuussa Ilta-Sanomissa toimittaja Sakari Nupposen artikkelissa "Tuhannet takaajat vapaaksi" Turun Yliopiston siviilioikeuden professori Ari Saarnilehto. "Asia on ollut selvä 1800-luvun lopulta asti. Takausta on täysin liitännäinen sopimus. Olipa syy vanhentuminen tai anteeksianto, takaaja on vapaa", professori tuolloin jyrähti.

Ilmeisesti tuhansissa tapauksissa maksukyvyttömiä yrityksiä ja tyhjiä konkurssipesiä ei ole vaivauduttu perimään. Velkojat ovatkin olleet innokkaasti perimässä takaajia, ja päävelka on unohtunut. Myös Lapin yliopiston lainkäytön professori Jyrki Virolainen on tyrmännyt ikuisesti jatkuvan perinnän samassa lehden artikkelissa: "Konkurssituomio katkaisee velan vanhentumisen. Siitä alkaa uusi 10 vuoden vanhentumisaika. Väite on kestämaton, että vanhenemi-

nen olisi katkaistu ikuisesti. Se ei perustu mihinkään."

Eduskunta on turhaan odottanut hallitukselta esityksiä määräaikaisesta velan vanhentumisesta, saati henkilökohtaisesta konkurssista. Pahimmatkin rikolliset ovat muutaman vuoden vankeuden jälkeen yhteiskuntakelpoisia joukossamme, mutta perinnässä oleva velallinen on ikuisesti henkipatto ja yhteiskunnan ulkopuolella. Tällainen tilanne ei voi kuulua sivistysvaltioon, johon sinänsä kuuluu tehokas saatavien perintä ja hyvin toimiva ulosotto. Yrittävän ihmisen pitää kuitenkin saada mahdollisuus yrittää uudelleen. Henry Fordin yhtiö kaatui kuudesti, ennen kuin alkoi pysyä pystyssä.

Maassamme on tuhansia perinnässä olevia ihmisiä, joiden velka todennäköisesti on aikoja siten vanhentunut. Maassamme on vielä kymmeniätuhansia laman leimaamia ihmisiä, jotka ei-

vät enää jaksa välittää korkoa korolle pilviin kasvaneista veloistaan. Siksi tämä tilanne on laukaistava erityistoimin.

Esitän, että eduskunta välittömästi säätää lain, jossa velka vanhenee aluksi 12 vuoden määräajalla ja vuonna 2008 maaliskuun 1 päivänä vanhentumisaika nousee esillä olleeseen 15 vuoteen ulosoton tai sen perusteen alkamisesta. Kymmenentuhannet suomalaiset vapautuisivat laman jälkeisestä kurimuksesta ja ulosottojärjestelmä kuukausittaisesta kymmenientuhansien turhuuksien papereiden pyöryksestä. 12 vuoden määräaika tulisi voimaan välittömästi lailla, ja muutos 15 vuoteen tapahtuisi 1.3.2008.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

velan vanhentumisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään velan vanhentumisesta 15 päivänä elokuuta 2003 annettuun lakiin (728/2003) uusi 13 a § ja sen edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

Lopullinen vanhentuminen tilapäisesti lyhennetyssä määräajassa

13 a §

Tilapäinen vanhentumisaika

Rahavelka vanhentuu 12 vuoden kuluttua velan ulosoton tai sen perusteen alkamisesta. Van-

hentumisen määräaika nousee 15 vuoteen maaliskuun 1 päivänä 2008.

Rahavelka vanhentuu kuitenkin viimeistään 20 vuoden kuluttua velan eräntymisestä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu vanhentumisaika on lopullinen ellei tämän lain säädöksistä muuta johdu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 16 päivänä kesäkuuta 2006

Kauko Juhantalo /kesk